

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

Scenariusz szkolenia elearningowego nr 1

Opracowanie:
dr Sławomir Śliwa

Tematy zajęć:

Kompetencje kluczowe uczniów w szkole na I etapie edukacyjnym

Cel ogólny:

Przygotowanie do procesowego wspomagania szkół w obszarach związanych z kształceniem kompetencji kluczowych uczniów

Cele szczegółowe:

Uczestnik szkolenia:

- analizuje założenia kompleksowego wspomagania szkół i zadania instytucji systemu oświaty odpowiedzialnych za wspieranie szkół;
- wskazuje główne zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania szkoły: specjaliści ds. wspomagania, ekspertów, dyrektora szkoły, nauczycieli;
- planuje wykonanie zadania polegającego na organizacji i prowadzeniu wspomagania trzech szkół w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.
- charakteryzuje kompetencje kluczowe zgodnie z Zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie;
- wykazuje znaczenie kompetencji kluczowych dla przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy;
- analizuje zapisy prawa oświatowego, które regulują kwestie związane z rozwijaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- dowodzi ponadprzedmiotowego i interdyscyplinarnego charakteru kompetencji kluczowych;
- opisuje rolę szkoły w kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów;
- opisuje przebieg procesu uczenia się;
- określa czynniki wpływające na efektywność procesu uczenia się, które wynikają z najnowszej wiedzy i badań;
- uzasadnia znaczenie relacji między uczniem a nauczycielem w procesie uczenia się;

- identyfikuje czynniki związane z organizacją pracy szkoły, które sprzyjają procesom uczenia się;
- wskazuje związek procesu uczenia się z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- łączy wiedzę na temat uczenia się z wiedzą dotyczącą procesowego wspomagania szkół;
- wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej w wymiarze jednostkowym i społecznym oraz określa standardy uczenia się we współpracy dzieci na I etapie edukacyjnym;
- wskazuje czynniki wpływające na kształtowanie gotowości i umiejętności pracy zespołowej, w tym bariery rozwoju tej postawy u uczniów w wieku wczesnoszkolnym;
- wskazuje przykładowe strategie, metody i techniki kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej u uczniów adekwatne do możliwości dziecka i jego potrzeb rozwojowych;
- wspiera uczniów we wdrażaniu zasad organizacji pracy zespołowej w szkole na I etapie edukacyjnym;
- stosuje metody i techniki służące pracy zespołowej nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej dzieci w wieku wczesnoszkolnym;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej uczniów w procesie wspomagania szkół;
- wyjaśnia znaczenie postawy kreatywnej w kontekście potrzeb rozwojowych dziecka na I etapie edukacyjnym;
- charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie kreatywności, w tym bariery rozwoju tej postawy, u uczniów w wieku wczesnoszkolnym;
- wskazuje strategie, metody i techniki stymulowania kreatywności u dziecka w wieku wczesnoszkolnym;
- stosuje metody i techniki stymulowania kreatywności u nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania postawy kreatywności u dzieci w wieku wczesnoszkolnym;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania kreatywności uczniów w procesie wspomagania szkół;

- wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej w wymiarze jednostkowym i społecznym oraz określa standardy uczenia się we współpracy dzieci na II etapie edukacyjnym;
- wskazuje czynniki wpływające na kształtowanie gotowości i umiejętności pracy zespołowej, w tym bariery rozwoju tej postawy u uczniów na II etapie edukacyjnym;
- wskazuje strategie, metody oraz techniki kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej adekwatne do możliwości dziecka w środkowym wieku szkolnym i we wczesnej fazie dorastania oraz jego potrzeb rozwojowych;
- wspiera uczniów we wdrażaniu zasad organizacji pracy zespołowej w szkole na II etapie edukacyjnym;
- stosuje metody i techniki służące pracy zespołowej nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej dzieci na II etapie edukacyjnym;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania gotowości i umiejętności pracy zespołowej uczniów w procesie wspomagania szkół;
- wyjaśnia znaczenie postawy kreatywnej w kontekście potrzeb rozwojowych ucznia na II etapie edukacyjnym;
- charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie kreatywności, w tym bariery rozwoju tej postawy, u uczniów w średnim wieku szkolnym;
- wskazuje strategie, metody oraz techniki stymulowania kreatywności u uczniów na II etapie edukacyjnym;
- stosuje metody i techniki stymulowania kreatywności nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania postawy kreatywności u dzieci w średnim wieku szkolnym oraz nastolatków;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania kreatywności uczniów w procesie wspomagania szkół;
- wyjaśnia znaczenie postawy innowacyjnej w kontekście potrzeb rozwojowych dziecka na I etapie edukacyjnym;
- charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie postawy innowacyjności, w tym bariery rozwoju tej postawy wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym;

- wskazuje strategie, metody i techniki stymulowania innowacyjności u dziecka w wieku wczesnoszkolnym;
- stosuje metody i techniki stymulowania innowacyjności u nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania postawy innowacyjności u dzieci w wieku wczesnoszkolnym;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania innowacyjności uczniów w procesie wspomagania szkół;
- wyjaśnia pojęcie zmiany oraz jej znaczenie w rozwoju szkoły;
- wskazuje i definiuje czynniki warunkujące wprowadzanie zmiany i wykorzystuje je w procesie wspomagania szkół;
- wspiera szkołę w przeprowadzeniu diagnozy jej pracy w zakresie wychowania i kształtowania postaw innowacyjności, kreatywności i pracy zespołowej uczniów;
- stosuje metody i narzędzia służące pogłębionej diagnozie i dostosowuje je do obszarów związanych z wychowaniem i kształtowaniem postaw uczniów;
- wyznacza cele i tworzy propozycje rozwiązań, które służą wychowaniu oraz kształtowaniu postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej uczniów;
- monitoruje i ocenia działania wspierające nauczycieli w zakresie wychowania i kształtowania postaw, w tym projektuje i wykorzystuje narzędzia ewaluacyjne służące ocenie działań;
- współpracuje z nauczycielami oraz dyrektorem szkoły przy tworzeniu i realizacji planu wspomagania;
- identyfikuje typowe reakcje ludzi na zmianę i wykorzystuje strategie radzenia sobie z nimi;
- wyjaśnia rolę i zadania osoby wspomagającej szkołę w rozwoju;
- wyjaśnia znaczenie postawy innowacyjnej w kontekście potrzeb rozwojowych dziecka na II etapie edukacyjnym;
- charakteryzuje czynniki wpływające na kształtowanie postawy innowacyjności, w tym bariery rozwoju tej postawy wśród uczniów II etapu edukacyjnego;

- wskazuje strategie, metody oraz techniki kształtowania innowacyjności u uczniów II etapu edukacyjnego;
- stosuje metody i techniki stymulowania innowacyjności u nauczycieli;
- identyfikuje potrzeby szkoły i nauczycieli w zakresie kształtowania postawy innowacyjności u dzieci w średnim wieku szkolnym oraz w fazie wczesnego dorastania;
- wykorzystuje wiedzę na temat kształtowania innowacyjności u uczniów w procesie wspomagania szkół.
- zna i rozumie pojęcie zmiany;
- zna czynniki warunkujące wprowadzanie zmiany i wykorzystuje je w procesie wspomagania szkół;
- wspiera szkołę w przeprowadzeniu diagnozy jej pracy w zakresie wychowania i kształtowania postaw innowacyjności, kreatywności i pracy zespołowej uczniów;
- zna metody i narzędzia służące pogłębionej diagnozie i dostosowuje je do obszarów związanych z wychowaniem i kształtowaniem postaw uczniów;
- wyznacza cele i tworzy propozycje rozwiązań, które służą wychowaniu i kształtowaniu postaw innowacyjności, kreatywności i pracy zespołowej uczniów;
- monitoruje i ocenia działania wspierające nauczycieli w zakresie wychowania i kształtowania postaw, w tym projektuje i wykorzystuje narzędzia ewaluacyjne służące ocenie działań;
- współpracuje z nauczycielami oraz dyrektorem szkoły przy tworzeniu i realizacji planu wspomagania;
- identyfikuje typowe reakcje ludzi na zmianę i zna strategie radzenia sobie z nimi;
- rozumie rolę i zadania osoby wspomagającej szkołę w rozwoju.

Szczegółowe treści szkolenia:

Wspomaganie pracy szkoły

- Zadania placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych w zakresie wspomagania szkół.
- Wymagania państwa wobec szkół i placówek oświatowych jako kierunek doskonalenia pracy szkoły w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.
- Znaczenie ewaluacji pracy szkoły (zewnętrznej i wewnętrznej) w diagnozie pracy szkoły.
- Zadania osób zaangażowanych w proces wspomagania: specjaliści ds. wspomagania, eksperta, dyrektora szkoły, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji

- Wpływ kompetencji kluczowych na sprawne funkcjonowanie dzieci w dorosłym życiu i na rynku pracy.
- Kompetencje kluczowe w zapisach podstawy programowej oraz wymaganiach państwa wobec szkół i placówek.
- Ponadprzedmiotowy charakter kompetencji kluczowych.
- Rola różnych podmiotów środowiska szkolnego w kształtowaniu kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży.
- Zadania osoby wspomagającej szkołę w procesie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.

Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

- Proces uczenia się drogą do kształtowania i rozwijania kompetencji kluczowych uczniów:
  - wiedza o przebiegu procesu uczenia się jako podstawa do budowania skutecznej diagnozy pracy szkoły;
  - monitorowanie procesu uczenia się jako istotny element wdrażania zmian służących kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów.

Kształtowanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej.

- Zadania szkoły w zakresie kształtowania postaw w oparciu o zapisy prawa, m.in. podstawy programowej kształcenia ogólnego, wymagań państwa wobec szkół i placówek, organizacji

pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dokumenty wewnątrzszkolne (dotyczące m.in. koncepcji pracy szkoły, programu wychowawczego, programu profilaktyki i wyników ewaluacji wewnętrznej).

- Profil kompetencyjny ucznia/nauczyciela jako kierunek rozwoju szkoły w zakresie wychowania i kształtowania postaw na I etapie.
- Obszary pracy szkoły istotne dla kształtowania postaw uczniów w wieku wczesnoszkolnym:
  - organizacja przestrzeni edukacyjnej;
  - organizacja procesów edukacyjnych w zróżnicowanej klasie;
  - nauczanie zintegrowane;
  - ocenianie wspierające;
  - atmosfera w szkole;
  - współpraca nauczycieli i rodziców;
  - wsparcie zespołu wychowawczo-pedagogicznego;
  - organizacja opieki nad dziećmi poza zajęciami – w świetlicy;
  - współpraca pomiędzy nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej a innymi osobami uczestniczącymi w procesie edukacyjnym dzieci w klasach I–III.
- Przykłady zastosowania wiedzy na temat pracy zespołowej uczniów w procesie diagnozy i planowania pracy szkoły w obszarach związanych z rozwojem kompetencji kluczowych uczniów – metody i techniki diagnozy pracy szkoły.

Kształtowanie umiejętności pracy zespołowej u uczniów na I etapie edukacyjnym

- Organizacja pracy zespołowej uczniów na I etapie edukacyjnym:
  - rozpoznanie aktualnych potrzeb rozwojowych dziecka i diagnoza podstawowych umiejętności każdego z nich;
  - prowadzenie procesu integracji i budowania społeczności klasowej (poznawanie klasy: sposoby zbierania informacji na jej temat; ustalanie obowiązujących w niej zasad i norm; ćwiczenia na integrację i budowanie grupy; tworzenie zespołów z uwzględnieniem znajomości teorii procesów grupowych oraz możliwości dzieci, pomoce dydaktyczne);

- organizacja przestrzeni edukacyjnej sprzyjającej uczeniu się we współpracy (np. ustawienie ławek);
- organizacja pracy zespołowej poza klasą (miniprojekty na zajęciach dodatkowych, organizacja pracy świetlicy, wolontariat);
- relacje z otoczeniem szkoły (współpraca nauczycieli z wychowawcami świetlic, nauczycielami przedmiotów, zespołem wychowawczym, rodzicami).

Kształtowanie postawy kreatywności u uczniów na I etapie edukacyjnym

- Metody i techniki rozwijania postawy kreatywnej wśród nauczycieli: TriBond, łańcuch skojarzeń, dziennik zdziwień, transformacje słów i sentencji.
- Korzyści dla funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym wynikające z wykształconej postawy kreatywnej:
  - gotowość do uczenia się, w tym na błędach;
  - gotowość do samodzielnego poszukiwania strategii i rozwiązań;
  - gotowość do eksploracji i refleksji;
  - poczucie sprawczości.
- Przykłady zastosowania wiedzy na temat kreatywności uczniów w procesie wspomagania szkoły w obszarach związanych z rozwojem kompetencji kluczowych uczniów – metody diagnozy pracy szkoły.

Kształtowanie postawy innowacyjności u uczniów na I etapie edukacyjnym

- Jak przekonać do rozwijania innowacyjności – praktyczne korzyści dla ucznia i szkoły wynikające z kształtowania postawy innowacyjnej:
  - uczenie się skutecznego działania;
  - kształtowanie otwartości na nowe wyzwania;
  - rozwijanie poczucia pewności („jestem zdolny do...”);
  - rozwijanie umiejętności adaptacji (przystosowania się do nowych warunków/otoczenia).
- Przykłady zastosowania wiedzy na temat innowacyjności uczniów w procesie wspomagania szkoły w obszarach związanych z rozwojem kompetencji kluczowych uczniów – metody wspierania nauczycieli we wprowadzaniu zmian.

Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej

- Planowanie działań szkoły na rzecz rozwijania postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej (zasady określania celów, metody planowania) z uwzględnieniem zasobów szkoły i potencjału rozwojowego nauczycieli.
- Realizacja działań szkoły, których celem jest rozwijanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej (formy doskonalenia i metody wspierania nauczycieli).
- Wdrażanie innowacji pedagogicznych w szkole:
  - działania formalne, zgodne z zapisami prawa;
  - działania nieformalne inicjowane i realizowane przez nauczycieli, uczniów i rodziców;
  - współpraca rodziców, uczniów i nauczycieli w podejmowaniu innowacji w szkole.
- Podsumowanie działań realizowanych w szkołach, których celem jest rozwijanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej (metody i narzędzia ewaluacji). Świątowanie wprowadzonej zmiany i przeprowadzonych działań.
- Rola i zadania osoby wspomagającej pracę szkoły w rozwoju postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej – relacje z dyrekcją, nauczycielami, ekspertami na poszczególnych etapach wspomagania. Pułapki i błędy.

Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia w zakresie wspomagania szkół

- Zasoby zewnętrzne jako pomoc dla osoby prowadzącej proces wspomagania.
- Indywidualne cele rozwojowe oraz cele rozwojowe własnej instytucji.
- Plan własnego rozwoju w kontekście zadań stojących przed osobą prowadzącą wspomaganie szkół.

Metody pracy:

Metody warsztatowe: analiza dokumentów, quiz, mini quiz, forum, webquest, baza dobrych praktyk, mapa mentalna.

Tok metodyczny:

LP.	Zadania	Opis realizacji	Metody realizacji	Czas
1.	Wspomaganie pracy szkoły	Uczestnicy zapoznają się z rozporządzeniami z zakresu wspomagania szkół umieszczonych na platformie elearningowej. Następnie wypełniają quiz, aby zweryfikować swoją wiedzę i zobaczyć ewentualne braki. W kolejnym etapie w oparciu o materiał zamieszczony na platformie przygotowują swój wywiad z dyrektorem placówki.	Analiza dokumentów, quiz	180 min.
2.	Rozwój kompetencji kluczowych w procesie edukacji	Uczestnicy zapoznają się z podstawą programową oraz Zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. Następnie zastanawiają się jak w kształceniu zintegrowanym można rozwijać kompetencje kluczowe.	Analiza dokumentów, forum	180 min.
3.	Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych	Uczestnicy szkolenia zapoznają się z tekstem M. Taraszkiewicz „Uczenie się jako umiejętność kluczowa” [w:] <i>Uczymy się uczyć</i>, red. Cz. Plewka, M. Taraszkiewicz, Szczecin 2010, s. 79-	Analiza dokumentów, test	120 min.

		83. Następnie dokonują autodiagnozy swojego stylu uczenia się za pomocą kwestionariusza stylu uczenia się D. A. Kolba oraz Test na style uczenia się dostępny na stronie internetowej http://www.pearson.pl/nextmove/Test-na-style-uczenia-sie		
4.	Kształtowanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej	Uczestnicy zapoznają się z dokumentami prawnymi dotyczącymi kształtowania postaw innowacyjności, kreatywności oraz umiejętności pracy zespołowej. Zapoznają się z profilem kompetencji nauczyciela i ucznia. Następnie w oparciu o wskazówki prowadzącego tworzy mapę mentalną dotyczącą obszarów pracy szkoły istotnych dla kształtowania postaw uczniów w wieku wczesnoszkolnym używając aplikacji https://www.goconqr.com	Analiza dokumentów, mapa mentalna	180 min.
5.	Kształtowanie umiejętności pracy zespołowej u uczniów na I etapie edukacyjnym	Uczestnicy zapoznają się z materiałami umieszczonymi na platformie. Analizują Test uzdolnień wielorakich dla uczniów klas I-III, a następnie starają się również skonstruować swoją skalę do	Analiza dokumentów	180 min.

		obserwacji uczniów.		
6.	Kształtowanie postawy kreatywności u uczniów na I etapie edukacyjnym	Uczestnicy zapoznają się z materiałem dotyczącym metody i techniki rozwijania postawy kreatywnej wśród nauczycieli oraz uczniów. Następnie przygotowują kwestionariusz wywiadu do diagnozy pracy szkoły w obszarze związanym z rozwijaniem kreatywności uczniów.	Analiza dokumentów	180 min.
7.	Kształtowanie postawy innowacyjności u uczniów na I etapie edukacyjnym	Uczestnicy zapoznają się z materiałem dotyczącym rozwijania innowacyjności w szkole. Następnie tworzą bank dobrych praktyk z zakresu innowacyjności w szkole na I etapie edukacyjnym na platformie elearningowej.	Analiza dokumentów, webquest	240 min.
8.	Wspomaganie pracy szkoły w kształtowaniu postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej	Uczestnicy zapoznają się z materiałami na stronie. Następnie na forum zastanawiają się w jaki sposób efektywnie planować i ewaluować działania szkoły, których celem jest rozwijanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej.	Analiza dokumentów, burza mózgów	240 min.
9.	Planowanie rozwoju zawodowego uczestników szkolenia	Uczestnicy zapoznają się z materiałami umieszczonymi na stronie, a następnie na własnym	Analiza dokumentów, SWOT	240 min.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

---

	w zakresie wspomagania szkół	przykładzie za pomocą metody SWOT tworzą swój plan rozwoju.		

Literatura:

- ABC mentoringu* [online, dostęp dn. 10.09.2016].
- Adaśko K., Jasińska M., Kmieciak G., *Diagnoza pracy szkoły – etap I*, ORE, Warszawa 2015.
- Barylak K., Gryga B., Książczyk E., Michońska I., Przepióra J., *Dobre praktyki kompleksowego systemu wspomagania szkół*, e-poradnik, Wołów 2014.
- Biela A., *Trening kreatywności, Jak pobudzić twórcze myślenia?*, Wydawnictwo Samo Sedno, Warszawa 2015.
- Borek A., Domerecka B., *Dobrze zorganizowana aktywność i bierność*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].
- Centrum Doradztwa Zawodowego dla młodzieży, *Scenariusze zajęć dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych*, Poznań 2013 [online, dostęp dn. 26.09.2016].
- Chybicka A., *Psychologia twórczości grupowej. Jak moderować zespoły twórcze i zadaniowe*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2006.
- Czaja-Chudyba I., *Jak rozwijać zdolności dziecka?*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2009.
- Czaja-Chudyba I., *Odkrywanie zdolności dziecka*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2005.
- Drozdowski R., Zakrzewska A., Puchalska K., Morchat M., Mroczkowska M., *Wspieranie postaw proinnowacyjnych poprzez wzmacnianie kreatywności jednostki*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2010 [online, dostęp dn. 14.06.2016].
- Duczmal W., Śliwa S., (red.), *Poznać i zrozumieć świat. Innowacje w edukacji wczesnoszkolnej*, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Opole 2015 [online, dostęp dn. 10.10.2016].
- De Bono E., *Naucz swoje dziecko myśleć*, Wydawnictwo PRIMA, Warszawa 1994.
- De Bono E., *Sześć kapeluszy, czyli sześć sposobów myślenia*, Wydawnictwo MEDIUM, Warszawa 1996.
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., *Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu. Propozycje rozwiązań metodycznych*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 11.10.2016].

Gmitrowicz D., Jędrzejczak J. (red.), *Od kreatywności do innowacyjności. Pakiet Edukacyjny Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu*, cz. 7, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 19.06.16].

Hajdukiewicz M., *Sieci współpracy i samokształcenia*, ORE, Warszawa 2015.

Hattie J., *Widoczne uczenie się dla nauczycieli*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

Hernik K., Malinowska K., *Jak skutecznie współpracować i komunikować się z rodzicami i społecznością lokalną*, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015 [online, dostęp dn. 19.06.16].

Knopik T., *Czas wolny... od nudy. Zrównoważony rozwój uczniów zdolnych w ramach zajęć pozalekcyjnych*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 19.06.16].

Kędra M., *Włączanie rodziców w edukację dzieci*, Ośrodek Rozwoju Edukacji. /www.ore.edu.pl ostatni dostęp 10.03.2018/.

Jak wspomagać pracę szkoły? Poradnik dla pracowników instytucji systemu wspomagania, Zeszyt 1-4, ORE, Warszawa 2015.

Ligęza A., Franczak J., *Jak analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych w polskich szkołach? Raport z wyników ewaluacji zewnętrznej*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Ministerstwo Edukacji Narodowej, *Szkoła współpracy* [online, dostęp dn. 14.06.2016].

Okońska-Walkowicz A., Plebańska M., Szaleniec H., *O kompetencjach kluczowych, e-learningu i metodzie projektów*, WSiP, Warszawa 2009 [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Pacewicz A., *Dlaczego aktywność uczniów jest cenna?* [online, dostęp dn. 10.10.2016].

Poleszak W., Porzak R., Kata G., *Jak rozpoznać zdolności ucznia, Test Uzdolnień Wielorakich uczniów klas 1-3 szkół podstawowych*, ORE, Warszawa [online, dostęp dn. 10.06.2018].

Poleszak W., Porzak R., Kata G., Kopik A., *Diagnoza i wspomaganie w rozwoju dzieci uzdolnionych*, ORE, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 10.10.2016].

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia

ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 369).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r., nr 61, poz. 624 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz. 532).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz.U. z 2002 r., nr 56, poz. 50).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 24 sierpnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz.U. z 2011 r., nr 176, poz. 1051).

Sterna D. (red.), *Oceńmy uczyć. Poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

- Sławińska M., *Tutoring rówieśniczy w edukacji, czyli jak uczniowie uczą się od siebie wzajemnie i co z tego wynika*, „Forum oświatowe” 27(2), 2015.
- Szlęk A. (red.), *Pakiet edukacyjny Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu. Część 5. Analiza potrzeb*, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji [online, dostęp dn. 10.09.2016].
- Szkoła promująca zdrowie, Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*, red. B. Wojnarowska, ORE, Warszawa 2016.
- Szmidt K.J., *Pedagogika twórczości*, GWP, Gdańsk 2007.
- Szmidt K.J., *Sesje twórczej pomysłowości*, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2016.
- Szmidt K.J., *Trening kreatywności*, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2013.
- Taraszkiewicz M., *Jak uczyć jeszcze lepiej, czyli szkoła pełna ludzi*, Wydawnictwo Arka, Poznań 2001.
- Taraszkiewicz M., *Jak uczyć lepiej, czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Wydawnictwo CODN, Warszawa 2003.
- Taraszkiewicz M., *Metody aktywizujące proces uczenia się czyli jak uczyć lepiej*, Wydawnictwo Verlag Dash.fer, Warszawa 2002.
- Taraszkiewicz M., Plewka Cz., *Uczymy się uczyć*, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010.
- Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dn. 22 grudnia 2015 (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).
- Ustawa z dn. 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U z 2016 r. poz. 198) oraz przepisy wykonawcze do wymienionych ustaw.
- Ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 59).
- Ustawa z dn. 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 60).
- Ustawa z dn. 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191).
- Wojnarowska M., *Realizacja i monitorowanie procesu wspomagania – etap III*, ORE, Warszawa 2015.
- Wysocka J., Hajdukiewicz M., *Zapewnienie jakości procesu wspomagania szkół w rozwoju*, ORE, Warszawa 2015.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

<https://www.goconqr.com>

<http://www.pearson.pl>

ANEKS

Kwestionariusz: STYL UCZENIA SIĘ

(autor: David A. Kolb)

Instrukcja

Celem tego kwestionariusza jest ustalenie, jaka jest Twoja metoda uczenia się. Prosimy o przypisanie najwyższej rangi (najwyższej liczby punktów) tym zdaniom, które najlepiej opisują sposób, w jaki się uczysz, a niskiej rangi (najmniejszej liczby punktów) tym zdaniom, które nie charakteryzują Twojego sposobu uczenia się. Nie ma tu odpowiedzi dobrych i złych. Różne cechy charakterystyczne opisane w Kwestionariuszu są równie dobre, a wypełnienie tego Kwestionariusza ma posłużyć do opisania tego, jak się uczysz, nie zaś do oceniania Twoich umiejętności uczenia się.

W Kwestionariuszu umieszczono dwanaście zdań o różnej treści, w zależności od tego, czy jako zakończenie wybierze się punkt a, b, c czy d. Przy zakończeniu zdania, które najlepiej opisuje Twój sposób uczenia się, postaw cyfrę **4**; przy zdaniu, które jest następne w kolejności - cyfrę **3**; cyfrę **2** - przy takim zakończeniu zdania, które jeszcze słabiej opisuje Twój styl uczenia się; a cyfrę **1** - przy zdaniu, które w najmniejszym stopniu opisuje Twój sposób uczenia się. Różne zakończenia tego samego zdania nie mogą mieć tych samych rang.

Przykład:

Kiedy uczę się czegoś:

2

a) jestem szczęśliwy.....

1

b) jestem szybki.....

3

c) myślę logicznie.....

4

d) jestem uważny.....

1. Kiedy uczę się czegoś:

- a) lubię, gdy porusza to moje uczucia.....
- b) lubię obserwować i słuchać co się dzieje.....
- c) lubię rozmyślać o różnych sprawach i analizować je.....
- d) lubię robić coś, działać.....

2. Najwięcej mogę się nauczyć kiedy:

- a) zaufam swojej intuicji i uczuciom.....
- b) słucham i obserwuję uważnie.....
- c) logicznie rozumię.....
- d) pracuję ciężko i widzę rezultaty.....

3. W czasie uczenia się czegoś:

- a) angażuje się emocjonalnie i silnie reaguje na to czego się uczę.....
- b) odnoszę się do tego spokojnie i z rezerwą.....
- c) mam tendencję do pojmowania rzeczy rozumowo.....
- d) czuje się za wszystko odpowiedzialny.....

4. Uczę się czegoś poprzez:

- a) odczuwanie.....
- b) obserwację.....
- c) myślenie.....
- d) działanie.....

5. Kiedy uczę się czegoś:

- a) jestem otwarty na nowe doświadczenia.....
- b) przyglądam się wszystkim aspektom zagadnienia.....
- c) lubię analizować zagadnienia i badać ich szczegółowe aspekty.....
- d) lubię eksperymentować.....

6. W czasie uczenia się czegoś:

- a) wierzę swojej intuicji .....
- b) obserwuję.....
- c) myślę logicznie.....
- d) jestem aktywny.....

7. Najwięcej mogę się nauczyć dzięki:

- a) osobistym kontaktom z ludźmi .....
- b) obserwacji.....
- c) spójnej teorii.....
- d) możliwości sprawdzenia i zastosowania wiedzy w praktyce.....

8. Kiedy uczę się czegoś:

- a) czuję się w to osobiście zaangażowany.....
- b) zanim podejmę działania potrzebuję czasu do namysłu.....
- c) lubię opierać się na różnych teoriach.....
- d) lubię widzieć rezultaty mojej pracy.....

9. Najwięcej mogę się nauczyć:

- a) kiedy zaufam swoim odczuciom.....
- b) zdam się na własną obserwację.....
- c) w oparciu o własne koncepcje i pomysły.....
- d) kiedy sam mogę wszystko wypróbować.....

10. W czasie uczenia się czegoś:

- a) jestem osobą nastawioną na akceptację .....
- b) jestem osobą chłodną i z rezerwą.....
- c) jestem osobą racjonalną.....
- d) jestem osobą odpowiedzialną.....

11. Kiedy uczę się czegoś:

- a) bardzo się we wszystko angażuję.....
- b) lubię obserwować.....

- c) oceniam i wydaję opinie.....
- d) lubię być aktywny.....

12. Najwięcej mogę się nauczyć kiedy:

- a) nastawię się na bezstronny odbiór.....
- b) jestem ostrożny i poddaję w wątpliwość.....
- c) dokonuję analizy koncepcji i pomysłów.....
- d) stosuję rozwiązania w praktyce.....

ARKUSZ WYNIKÓW

Wpisz rangi jakie przypisałeś poszczególnym zdaniom a następnie podsumuj każdą kolumnę:

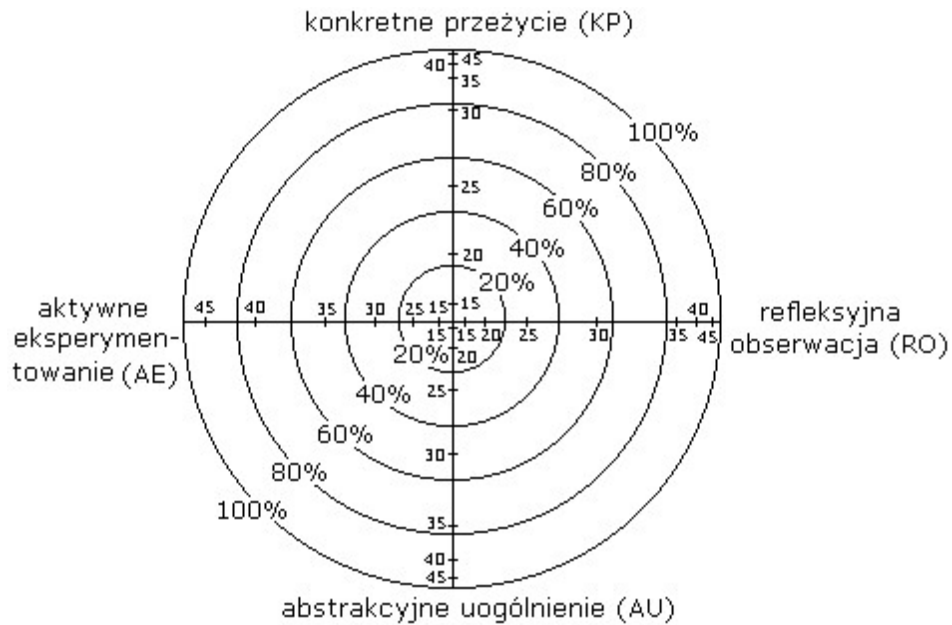
Odpowiedzi (Skale)	a	b	c	d
Nr zdania	(KP)	(RO)	(AU)	(AE)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
Suma:				

Otrzymasz wyniki w zakresie czterech wymiarów:

- konkretnego przeżycia (KP)
- refleksyjnej obserwacji (RO)
- abstrakcyjnego uogólniania (AU)
- aktywnego eksperymentowania (AE)

Następnie wyniki przenieś na wykres i zaznacz otrzymaną liczbę punktów przy każdym z wymiarów.

CYKL UCZENIA SIĘ

Punkty można połączyć liniami ciągłymi. Uzyskany kształt pokaże Ci, którego sposobu uczenia używasz najczęściej, a którego najrzadziej. Sposoby te są zarazem stadiami czteroelementowego cyklu uczenia się. Różne osoby ucząc się, startują z różnych punktów cyklu. Efektywne uczenie się wymaga jednak przejścia przez wszystkie stadia. Często w czasie uczenia się dochodzi do wielokrotnego powtórzenia cyklu.

CZTERY STADIA CYKLU UCZENIA SIĘ I TWOJE MOCNE STRONY

Każde stadium uczenia się daje się szczegółowo scharakteryzować. Niektórzy ludzie preferują wybrane stadia. Zalety korzystania z poszczególnych stadiów przedstawia poniższe zestawienie.

Konkretne przeżycie (KP)

Uczenie się „emocjonalne”

W tym stadium cyklu uczenia się szczególnie ważne są osobiste kontakty z ludźmi w codziennych sytuacjach. W stadium tym istnieje tendencja do ufania bardziej uczuciom niż racjonalnym przesłankom. Daje to podstawy do bycia otwartym na nowe idee i skłonny do podejmowania zmian.

Refleksyjna obserwacja (RO)

W tym stadium rozpatrują koncepcje i sytuacje z różnych punktów widzenia, kładąc nacisk na cierpliwość, obiektywizm i ostrożny osąd. Stadium to nie musi wiązać się z podejmowaniem działania.

Abstrakcyjne uogólnienie (AU)

W tym stadium uczenie się wymaga zastosowania rozumowania logicznego w celu zrozumienia problemów lub sytuacji. W dojściu do rozwiązania problemu ważne staje się zakotwiczenie w teorii oraz systematyczne planowanie.

Aktywne eksperymentowanie (AE)

Uczenie się w tym stadium przybiera aktywne formy. Wymaga eksperymentowania i

- skupienie się na doświadczeniu „tu i teraz”
- zwrócenie się „ku ludziom”
- uprawnienie do wyrażania uczuć

Uczenie się „obserwacyjne”

- możliwość spostrzegania spraw z różnych perspektyw
  - czas na refleksję, rolę słuchacza i obserwatora
- poszukiwanie „znaczenia” rzeczy

Uczenie się „symboliczne”

- analiza logiczna
- nacisk na tworzenie pojęć
- systematyczne planowanie

Uczenie się przez działanie

- możliwość podejmowania ryzyka
- umiejętność doprowadzania działań do końca

wpływania na otoczenie. Konieczne staje się nastawienie praktyczne i branie pod uwagę realnych skutków działań

- wprowadzanie zmian w otoczeniu i wpływanie na innych

Bardziej szczegółowy opis osób preferujących poszczególne stadia uczenia się przedstawia się następująco:

KONKREJNI

„Konkretni” są aktywistami angażującymi się w pełni i bez uprzedzeń w każdą nową sytuację. Cieszy ich chwila obecna i najwięcej przyjemności odczuwają, gdy są zdominowani przez bezpośrednie doznania. Charakteryzują się otwartością i brakiem sceptycyzmu, co sprawia, że z entuzjazmem podchodzą do wszelkich nowinek. Ich motto to „wszystkiego trzeba raz spróbować”. Rzucają się na oślep w „paszczę lwa”. Ich dni są pełne działania. Uwielbiają doraźne „zażegnywanie ognia” w sytuacjach kryzysowych. Problemy rozwiązują na drodze „burzy mózgów”, spontanicznego poszukiwania wielu możliwych rozwiązań. Kiedy tylko przygasa podniecenie związane z jednym zadaniem, rozglądają się za następnym. Najlepiej czują się w obliczu wyzwania związanego z nowymi doświadczeniami, ale brak im zainteresowania procesem wdrażania i konsolidacji rozwiązań. Są nieustannie zaangażowani w sprawy innych, ale robiąc to starają się być w centrum uwagi. Są duszą towarzystwa i starają się, aby wszystko działało się wokół ich osoby.

REFLEKSYJNI

Osoby refleksyjne lubią z dystansu zastanawiać się nad zdarzeniami, obserwując je ze wszystkich możliwych punktów widzenia. Zbierają dane, zarówno bezpośrednio jak i za pośrednictwem innych i chcą je dokładnie przetrwać przed wyciągnięciem wniosków. Głównie liczy się dla nich proces gromadzenia i analizowanie danych o zjawiskach i zdarzeniach, tak więc mają tendencję do odkładania wniosków na ostatnią chwilę. Ich filozofia życiowa to rozważa i metodyczne podejście, motto: „sprawdź grunt” i „odłóż decyzję do rana”. Są to ludzie rozważni, którzy lubią zastanowić się nad wszelkimi możliwymi aspektami i implikacjami decyzji przed jej podjęciem. Na zebraniach wolą pozostawać na drugim planie. Interesuje ich obserwacja innych w działaniu. Słuchają i starają się zaobserwować ogólny kierunek dyskusji, zanim zabiorą w niej głos. Mają tendencję do pozostawiania w tle, sprawiają wrażenie osób z dystansem, tolerancyjnych i niewzruszonych. Kiedy działają, robią to w ramach ogólnej wizji działania, łączącej w sobie przeszłość i teraźniejszość, obserwacje innych i własne.

ABSTRAKCYJNI

Abstrakcyjni przyswajają i integrują obserwacje tworząc złożone lecz logicznie niepodważalne teorie. Podchodzą do problemów w sposób logiczny, krok po kroku. Asymilują pozornie rozbieżne fakty, budując spójne teorie. Mają tendencję do perfekcjonizmu, nie spoczną aż nie uporządkują i zasufladkują wszystkich elementów. Lubią analizować i syntetyzować fakty. Interesują ich podstawowe założenia, zasady, teorie, modele i systemy rozumowania. W ich filozofii życiowej główną rolę gra racjonalizm i logika, ich mottem jest: „jeżeli to jest racjonalne, musi być dobre”. Pytania, które często zadają: „Czy to ma sens?” „Jak się to ma do...?”, „Jakie są podstawowe założenia?” Patrzą na wszystko z dystansu, analitycznie. Skłaniają się raczej w stronę racjonalnego obiektywizmu, niż subiektywnych i mglistych rozważań. Ich podejście do problemów cechuje konsekwentna logika. Taki jest ich sposób myślenia i sztywno odrzucają wszystkie elementy z nim niezgodne. Wolą maksymalizować stopień pewności i czują się niepewnie w obliczu sądów subiektywnych, myślenia „okrężnego”, nonszalanckiego podejścia do problemów.

AKTYWNI

Aktywni lubią wypróbowywać pomysły, teorie i techniki, sprawdzają jak działają one w praktyce. Wyszukują nowe pomysły i przy pierwszej okazji eksperymentują z ich zastosowaniem. Są typem ludzi, którzy wracają z kursów i szkoleń pełni pomysłów, które chcą natychmiast wypróbować. Lubią przystępować natychmiast do dzieła i bezzwłocznie korzystać z pomysłów, które do nich przemawiają. Nie lubią owijania rzeczy w bawelnę i zazwyczaj ze zniecierpliwieniem podchodzą do rozwlekłych dyskusji, które nie owocują konkretnymi rozwiązaniami. Z zasady są praktyczni i konkretni, lubią podejmować praktyczne decyzje i rozwiązywać problemy. Problemy i szanse postrzegają w kategorii wyzwań. Ich motto to: „zawsze znajdzie się lepszy sposób” i „to co działa, musi być dobre”.

STYLE UCZENIA SIĘ - INTERPRETACJA

Poszerzone badania cyklu uczenia się wykazały, że ludzie w rzeczywistości charakteryzują się kombinacją opisanych powyżej sposobów uczenia się. Ostatecznie ustalono istnienie **czterech stylów uczenia się**

wynikających z połączenia umiejętności niekiedy biegunowych i sprzecznych. Osoby reprezentujące owe style to:

- akomodator
- dywerger
- konwerger
- asymilator

Zrozumienie własnego stylu uczenia się - jego słabych i mocnych stron - prowadzi do rozszerzenia umiejętności uczenia się i szerszego korzystania z doświadczenia.

Siatka stylów uczenia się.

Uzyskaną punktację zawartą w arkuszu wyników należy wpisać do poniższych kratek i wyliczyć różnice:

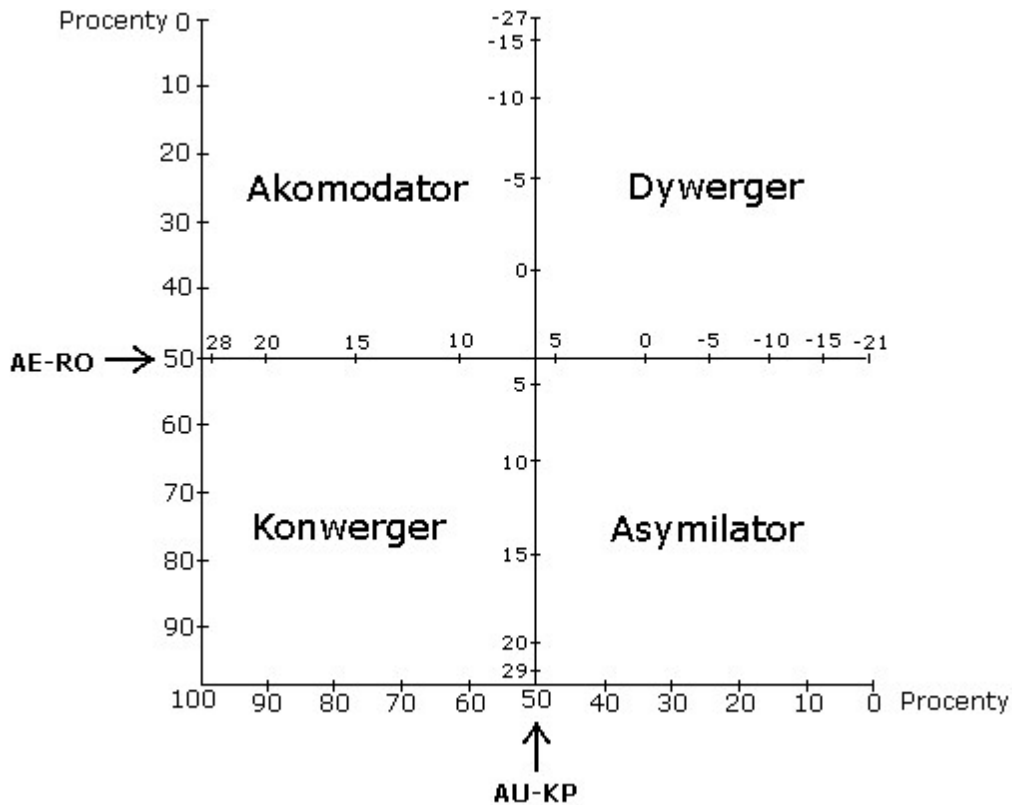
$$\boxed{} - \boxed{} = \boxed{} \quad \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

AU   KP   AU-KP   AE   RO   AE-RO

Dodatni wynik różnicy AU-KP wskazuje na abstrakcyjne stadium cyklu uczenia się, wynik ujemny wiąże się ze stadium konkretnym. Podobnie dodatnia lub ujemna wartość różnicy AE-RO wskazuje na stadium aktywne lub refleksyjne.

Poprzez umieszczenie powyższych różnic na osi współrzędnych, tworzących **siatkę stylów uczenia się** odczytujemy, której ćwiartce odpowiada własny styl uczenia się. Im jest on bliższy środka siatki tym bardziej zrównoważony i różnorodny sposób uczenia się .

Umiejscowienie wyniku na obrzeżach siatki oznacza szczególną tendencję do korzystania tylko z jednego stylu.

Poniżej zawarty został opis czterech stylów uczenia się.

STYL KONWERCENCYJNY

Jest kombinacją **abstrakcyjnego uogólniania** i **aktywnego eksperymentowania**. Osoby posługujące się tym stylem uczenia się wykazują największe zdolności do praktycznego zastosowania teorii. Styl ten jest najlepszy w takich sytuacjach jak np. test inteligencji. Konwergerzy skupiają się na określonym problemie, raczej nie wykazują emocji, bardziej interesują ich zadania i rzeczy aniżeli problemy ludzkie. Te umiejętności są szczególnie użyteczne w zawodach tzw. technicznych.

STYL DYWERGENCYJNY

Dominuje w nim **konkretne przeżycie i refleksyjna obserwacja**. Charakterystyczna jest w nim zdolność do wyobraźni, spostrzegania konkretnej sytuacji z różnych punktów widzenia i organizacji wielu relacji w spójną całość. Dywerger najlepiej działa w sytuacjach wymagających generowania myśli (np. burza mózgów), wykazuje zainteresowanie ludźmi, jest zaangażowany emocjonalnie w to co robi. Wykazuje również szerokie zainteresowania kulturalne i lubi gromadzić informacje. Te umiejętności wspomagają efektywność działania dywergera w obszarach kultury, sztuki, rozrywki i szeroko pojętych usług.

STYL ASYMILACYJNY

Dominujące w nim jest **abstrakcyjne uogólnienie i refleksyjna obserwacja**. Asymilator wykazuje zdolność do tworzenia modeli teoretycznych, scalania obserwacji w zintegrowane wyjaśnienia. Mniej ważne są problemy ludzkie praktyczne, ważniejsze jest aby teoria była logiczna i precyzyjna. Styl ten bywa stosowany najczęściej w dziedzinach związanych z informacją i nauką.

STYL AKOMODACYJNY

Dominuje tu **konkretne przeżycie i aktywne eksperymentowanie**. Akomodator potrafi lepiej niż kto inny wprowadzać w życie plany i eksperymentować, jest zdolny do osobistego zaangażowania się w nowe doświadczenia. Częściej ryzykuje i sprawia mu przyjemność adaptowanie się do nowych warunków. Te umiejętności widoczne są w zawodach wymagających aktywności i działania takich jak prowadzenie marketingu i sprzedaży.

ŚWIADOMOŚĆ STYLU UCZENIA SIĘ

Spostrzegane z szerokiej perspektywy uczenie się jest centralnym zadaniem życiowym jednostki i w dużym stopniu od niego zależy jej rozwój. Indywidualny styl uczenia się może mieć wpływ na **wybór kariery zawodowej, stosunki z innymi ludźmi w tym funkcjonowanie w zespole i zarządzanie nim, podejmowanie**

decyzji oraz **rozwiązywanie problemów**. W tym ostatnim wypadku świadomość i zrozumienie własnego stylu uczenia się pomaga w identyfikacji własnych słabych i mocnych stron w funkcjonowaniu zawodowym. Poniższy diagram pokazuje związki między poszczególnymi stadiami procesów uczenia się i rozwiązywania problemów.

Korzystanie z określonego stylu może mieć swoje dobre i złe strony. Ważne staje się zatem zwrócenie uwagi na potencjalne niebezpieczeństwa takiej preferencji. Możliwa staje się wówczas świadoma praca nad zapobieganiem brakom i pełne wykorzystanie zalet stylu.

Rozwój zdolności uczenia się jest możliwy przy użyciu **trzech strategii**:

1. Rozwój sieci wsparcia

Strategia ta oznacza funkcjonowanie w zespole osób, które reprezentują style inne niż nasz i jednocześnie go uzupełniają. Efekty uczenia się są wówczas wzmacniane dzięki pracy zespołowej. Wymaga to rozpoznawania i akceptacji różnic między ludźmi w tym zakresie.

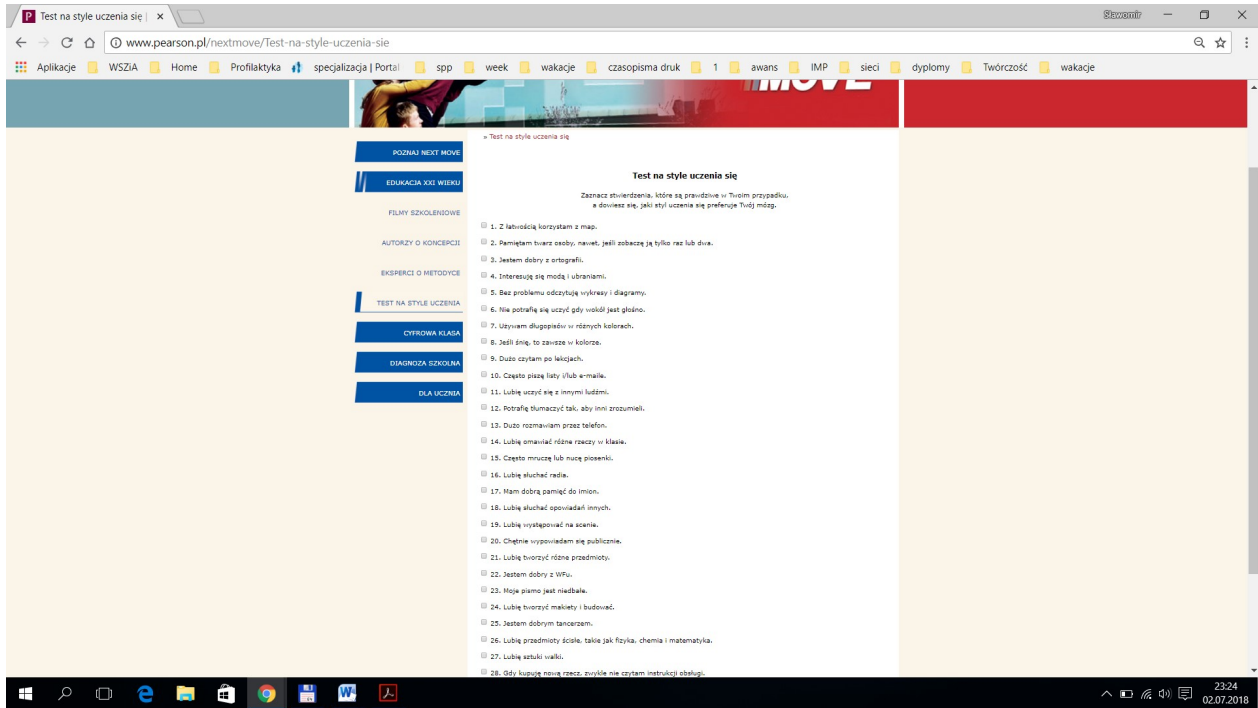
2. Harmonijne dopasowanie stylu uczenia się do sytuacji życiowych.

Oznacza wybór takich zadań i ról zawodowych, które umożliwią wykorzystanie mocnych stron naszego stylu.

3. Ćwiczenie i rozwój umiejętności uczenia się, pozostających w sferze naszych słabości.

Strategia ta wymaga elastyczności działania i tolerancji dla własnych błędów. Rozwija ona jednocześnie zdolności adaptacyjne do zmieniających się sytuacji.

Test na style uczenia się

Znaczącym zwiastowaniem, które są przewidziane w Twoim przypadku, a dowiesz się, jaki styl uczenia się preferuje Twój mózg.

1. Z łatwością korzystam z map.
2. Pamiętam twarz osoby, nawet, jeśli zobaczę ją tylko raz lub dwa.
3. Jestem dobry z ortografii.
4. Interesuję się modą i ubraniami.
5. Bez problemu odczytuje wykresy i diagramy.
6. Nie potrafisz się uczyć, gdy wokół jest głośno.
7. Używam długopisów w różnych kolorach.
8. Jeśli śnię, to zawsze w kolorze.
9. Dużo czytam po lekcjach.
10. Często piszę listy i/lub e-maila.
11. Lubię uczyć się z innymi ludźmi.
12. Potrafię tłumaczyć taki, aby inni zrozumieli.
13. Dużo rozmawiam przez telefon.
14. Lubię ominiąć różne rzeczy w klasie.
15. Często mrużę lub mrugam powiekami.
16. Lubię słuchać radia.
17. Mam dobrą pamięć do imion.
18. Lubię słuchać opowiadań innych.
19. Lubię występować na scenie.
20. Chętnie występuję na publicznie.
21. Lubię tworzyć różne przedmioty.
22. Jestem dobry z WiFi.
23. Moje piśmi jest niezłobne.
24. Lubię tworzyć małe i budować.
25. Jestem dobrym tancerzem.
26. Lubię przedmioty ściśle, takie jak fizyka, chemia i matematyka.
27. Lubię sztuki walki.
28. Gdy kupuję nową rzecz, zwykle nie czytam instrukcji obsługi.

The screenshot displays a Goconqr mind map editor interface. The central node is a blue rounded rectangle containing the text: **Obszary pracy szkoły istotne dla kształtowania postaw uczniów w wieku wczesnoszkolnym**. Two lines connect this central node to two peripheral nodes: **organizacja przestrzeni edukacyjnej** (top left) and **organizacja procesów edukacyjnych w zróżnicowanej klasie** (bottom). The interface includes a browser window at the top with the URL https://www.goconqr.com/en-US/mind_maps/14307748/edit. A cookie notice is visible at the top of the page. On the right side, there are two Google ads with buttons to 'Nie wyświetlaj tej reklamy' and 'Dlaczego ta reklama?'. The bottom of the screenshot shows the Windows taskbar with the time 23:35 on 02.07.2018.

Test Uzdolnień Wielorakich¹

TUW
Test Uzdolnień Wielorakich
dla uczniów klas 1-3 szkół podstawowych
(W. Poleszak, R. Porzak, G. Kata)

Poniższy kwestionariusz ma pomóc w identyfikacji uzdolnień uczniów z klas 1 - 3 . Poniżej znajduje się szereg stwierdzeń opisujących różne zainteresowania i zachowania ucznia. Na podstawie swojej wiedzy na jego temat postaraj się obiektywnie ocenić jego funkcjonowanie. Przy ocenie uwzględnij informacje o dziecku pochodzące od różnych osób: rodziców dziecka, innych nauczycieli lub specjalistów z nim pracujących.

Na końcu należy przeprowadzić z uczniem próby, których wyniki należy wpisać. Do wykonania części z nich są potrzebne pomoce, należy je wcześniej przygotować.

Imię i nazwisko ucznia	
Wiek (proszę wpisać obok lata i miesiące)	

Płeć	Dziewczynka	
	Chłopiec	
Miejsce zamieszkania	Wieś	
	Miasto	

Poziom klasowy	1	
	2	
	3	

Wykształcenie rodziców	Matka	Ojciec
Podstawowe		
Gimnazjalne		
Średnie zawodowe		
Średnie ogólnokształcące		
Wyższe (licencjat, studia inżynierskie, magisterskie)		
nie wiem		

¹ W. Poleszak, R. Porzak, G. Kata, *Jak rozpoznać zdolności ucznia, Test Uzdolnień Wielorakich uczniów klas 1-3 szkół podstawowych*, ORE, Warszawa [online, dostęp dn. 10.06.2018].

36. Unika czytania wierszy i powieści	6	5	4	3	2	1
37. Komunikowanie się z innymi sprawia mu trudność	6	5	4	3	2	1
38. Szybko liczy w pamięci	6	5	4	3	2	1
39. Chętnie zadaje zagadki matematyczne lub logiczne	6	5	4	3	2	1
40. Nie lubi liczenia i matematyki	6	5	4	3	2	1
41. Chętnie pomaga innym dzieciom	6	5	4	3	2	1
42. Łatwo odtwarza usłyszane melodie	6	5	4	3	2	1
43. Wyrażanie swoich potrzeb przychodzi mu z trudnością	6	5	4	3	2	1
44. Przy dłuższych tekstach szybko się nuży	6	5	4	3	2	1
45. Najbardziej lubi zajęcia ruchowe, WF	6	5	4	3	2	1
46. Ma bogatą wyobraźnię	6	5	4	3	2	1
47. Nudzi się przy rozmowach o przyrodzie	6	5	4	3	2	1
48. Chętnie rozwiązuje zadania obliczeniowe	6	5	4	3	2	1
49. Z łatwością zapamiętuje wzory i formułki	6	5	4	3	2	1
50. Szybko wpada na rozwiązania zadań matematycznych	6	5	4	3	2	1
51. Unika rysowania, konstruowania i naprawiania rzeczy	6	5	4	3	2	1
52. Lubi odtwarzać oglądane obrazy lub konstrukcje	6	5	4	3	2	1
53. W wolnym czasie najchętniej ćwiczy, uprawia sport, taniec	6	5	4	3	2	1
54. Lubi wymyślać nowe obrazy i konstrukcje	6	5	4	3	2	1
55. Chętnie poznaje nowe osoby	6	5	4	3	2	1
56. Interesuje go gra na instrumentach muzycznych	6	5	4	3	2	1
57. Lubi zajmować się roślinami, zwierzętami	6	5	4	3	2	1
58. Chętnie improwizuje lub gra i śpiewa swoje melodie	6	5	4	3	2	1
59. Nudzi się przy rozmowach o uczuciach i emocjach	6	5	4	3	2	1
60. Jest wrażliwy na potrzeby innych (potrafi odczytywać potrzeby innych)	6	5	4	3	2	1
61. Charakteryzuje go mała refleksyjność	6	5	4	3	2	1
62. Ćwicząc sprawność ruchową, szybko się nudzi	6	5	4	3	2	1
63. Świat zwierząt i/lub roślin go nie interesuje	6	5	4	3	2	1
64. Lubi uczyć się i pracować samodzielnie	6	5	4	3	2	1

Część II - PRÓBY WYKONAWCZE – ARKUSZ OCEN

Poniższy arkusz służy do zapisania ocen jakości wykonania prób. Zaznacz punkty uzyskane przez ucznia:

Próba	0 – brak, bardzo słabo	1 - częściowo poprawnie	2 - w pełni dobrze
Matematyczne 1. Pudełka w pokojach	0	1	2
Matematyczne 2. Bukiety kwiatów	0	1	2
Matematyczne 3. Wyścig	0	1	2
Muzyczne 1. Odtwarzanie schematów tonem głosu	0	1	2
Muzyczne 2. Odtwarzanie schematów rytmem klaskania	0	1	2
Muzyka 3. Powtarzanie zaśpiewanej melodii	0	1	2
Wizualno-przestrzenne 1. Odnalezienie identycznych figur	0	1	2
Wizualno-przestrzenne 2. Narysowanie figury i jej odbicia	0	1	2
Wizualno-przestrzenne 3. Dyktando przestrzenne	0	1	2
Interpersonalne 1. Bójka na boisku	0	1	2
Interpersonalne 2. Rozbite kolano	0	1	2
Interpersonalne 3. Płaczący chłopiec	0	1	2
Intrapersonalne 1. Nowa uczennica	0	1	2
Intrapersonalne 2. Czytanie w domu	0	1	2
Intrapersonalne 3. Dziewczynka odchodzi	0	1	2
Językowe 1. Wyraz który nie pasuje	0	1	2
Językowe 2. Znaczenie wyrazów	0	1	2
Językowe 3. Znajomość przysłów	0	1	2
Przyrodnicze 1. Owoce i liście	0	1	2
Przyrodnicze 2. Rozwój motyla	0	1	2
Przyrodnicze 3. Pożyteczne owady	0	1	2
Kinestetyczne 1. Skok w dal	0	1	2
Kinestetyczne 2. Stanie na 1 nodze	0	1	2
Kinestetyczne 3. Łapanie opadającego przedmiotu	0	1	2

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Część I - SKALA OBSERWACYJNA

Do każdego stwierdzenia wybierz odpowiedź, która najlepiej charakteryzuje ucznia. Za każdym razem zakresł tylko jedną odpowiedź, na przykład:

całkowicie się
zgadzam   **zgadzam się**   raczej się
zgadzam   raczej się nie
zgadzam   nie zgadzam się   zupełnie się nie
zgadzam

	całkowicie się zgadzam	zgadzam się	raczej się zgadzam	raczej się nie zgadzam	nie zgadzam się	zupełnie się nie zgadzam
1. Potrafi trafnie opisywać swoje uczucia i potrzeby	6	5	4	3	2	1
2. Układa rymowanki, wymyśla opowieści, scenariusze	6	5	4	3	2	1
3. Lubi rośliny i zwierzęta, przyrodę	6	5	4	3	2	1
4. Nudzi się przy nauce rysowania	6	5	4	3	2	1
5. W wolnym czasie najchętniej czyta lub pisze	6	5	4	3	2	1
6. Łatwo mu przychodzi wyrażanie swoich myśli w mowie czy piśmie	6	5	4	3	2	1
7. Ma wycucie rytmu	6	5	4	3	2	1
8. Lubi szeregować, klasyfikować i wnioskować	6	5	4	3	2	1
9. Lubi trudne ćwiczenia fizyczne i manualne	6	5	4	3	2	1
10. Od początku edukacji ciekawiły go różne zjawiska w przyrodzie	6	5	4	3	2	1
11. Rozpoznaje wiele gatunków zwierząt, roślin, krajobrazy	6	5	4	3	2	1
12. Lubi gry zespołowe lub wymagające ruchu	6	5	4	3	2	1
13. Praca w grupie sprawia mu przyjemność	6	5	4	3	2	1
14. Ma bardzo dobrą orientację w przestrzeni	6	5	4	3	2	1
15. Nudzi się przy uczeniu się piosenek	6	5	4	3	2	1
16. Lubi wysłuchiwać i pocieszać innych	6	5	4	3	2	1
17. Sprawnie wyjaśnia motywy swoich zachowań	6	5	4	3	2	1
18. Chętnie pomaga zwierzętom, pielęgnuje rośliny	6	5	4	3	2	1
19. Lubi gry i zabawy językowe	6	5	4	3	2	1
20. Zna swoje atuty i ograniczenia	6	5	4	3	2	1
21. Jest osobą mało wrażliwą	6	5	4	3	2	1
22. Chętnie konstruuje skomplikowane, przestrzenne budowle	6	5	4	3	2	1
23. W wolnym czasie najchętniej coś konstruuje, rysuje	6	5	4	3	2	1
24. Szybko zapamiętuje usłyszane melodie	6	5	4	3	2	1
25. Lubi wymyślać nowe gesty, pozy, gry ruchowe	6	5	4	3	2	1
26. Dobrze wykonuje ćwiczenia fizyczne wymagające utrzymywania równowagi	6	5	4	3	2	1
27. Słuchając muzyki, szybko się nudzi	6	5	4	3	2	1
28. Lubi niezależność, ma silną wolę	6	5	4	3	2	1
29. Z łatwością zapamiętuje nowe gesty, ruchy, pozycje ciała	6	5	4	3	2	1
30. Lubi łamigłówki matematyczno-logiczne	6	5	4	3	2	1
31. Łatwo nawiązuje kontakty	6	5	4	3	2	1
32. Lubi dużo czytać	6	5	4	3	2	1
33. Unika śpiewania i grania	6	5	4	3	2	1
34. Umie zajmować się zwierzętami	6	5	4	3	2	1
35. Słuchanie lub czytanie tekstów mężczy go	6	5	4	3	2	1